

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2025/26:8

Onsdagen den 22 oktober

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Ulf Kristersson

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 23–24 oktober 2025.

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är åtta, och EU-nämnden inleder sitt sammanträde.

Vi har en punkt på dagordningen, nämligen information och samråd inför Europeiska rådets möte. Med oss har vi statsminister Ulf Kristersson, EU-minister Jessica Rosencrantz och medarbetare.

Vi hälsar er välkomna till dagens öppna sammanträde som sänds på riksdagens webb. Efter att statsministern har redogjort för mötet kommer jag att ge ordet till partierna i storleksordning för frågor och kommentarer.

Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Jag hade inte lika roligt i går kväll som min röst möjligen antyder, utan jag har, i gott sällskap med många andra, fått den fina höstförkylningen. Jag hoppas att rösten ska hålla hela vägen fram.

I morgon träffas EU:s stats- och regeringschefer på ett ordinarie möte i Europeiska rådet. På dagordningen står Ukraina, Mellanöstern, försvar och säkerhet, konkurrenskraft, grön och digital omställning, bostäder och migration. Det är alltså ett ganska fullmatat möte. I anslutning till det här mötet sker också ett så kallat eurotoppmöte, där framför allt euroländerna men också vi som inte har euron som valuta deltar.

När det gäller Ukraina ser jag framför mig att finansieringsfrågan återigen kommer att stå i fokus. Behovet av stöd är stort, både på omedelbar och längre sikt. Det handlar förstas om det rent militära med luftförsvar i centrum, artilleri, ammunition och stridsvagnar, men även civilt och budgetärt stöd för Ukraina är helt nödvändigt. Det kraftigt minskade amerikanska stödet till Ukraina innebär att ansvaret flyttas över ännu mer på Europa. Vi i Sverige gör, som ni vet, verkligen vår del. Det finns både löftesrika och mycket oroande tecken i skyn när det gäller andra länders stöd till Ukraina.

Sedan Rysslands fullskaliga invasion har vi alltså bidragit med mer än 100 miljarder kronor till Ukraina. Jag tycker att det är viktigt att vara transparent med dessa siffror. Enigheten är närmast total i Sverige, men den bygger också på att vi är transparenta och ärliga i vår redovisning. Vi lägger nu nästan lika mycket på militärt stöd till Ukraina som vi lade på hela det svenska militära försvaret så sent som 2017. Det säger någonting

om storleksnivåerna, och det finns goda skäl till detta. Det återspeglar att vi menar det vi säger: Ukraina försvarar inte bara sin frihet utan också vår och Europas frihet.

Alla vet inte riktigt vad Sverige gör jämfört med andra länder, men Sverige är just nu i absoluta tal världens sjätte största bidragsgivare av militärt stöd till Ukraina – alltså inte sett till befolkning eller i relation till bnp utan i absoluta tal. Land nummer ett är fortsatt USA. Det kanske de inte kommer att förbli så länge till. Tvåa är Tyskland, trea Storbritannien, fyra Danmark, femma Nederländerna och sexa alltså Sverige – relativt små länder och väldigt stora länder, i absoluta tal. Vi bidrar alltså mer i absoluta tal än länder som Frankrike, Italien och Spanien, som finns på plats nummer 7, 13 och 17 i den här listan.

Vi är gärna med i olika sammanhang där Europas och världens länder diskuterar och uttalar olika stöd för Ukraina. Så sent som i går skedde det. Men efter mer än tre års krig är det handling som räknas, inte i första hand proklamationer.

Vi driver också på en finansieringslösning på EU-nivå som gör tre saker: För det första måste en lösning erbjuda omfattande, förutsägbart och långsiktigt stöd. Behoven på både kort och lång sikt är så stora att enskilda medlemsstater inte kommer att kunna möta behovet enbart genom sina nationella budgetar.

För det andra: Lösningen måste innebära en mer rättvis bördefördelning mellan länder. Det kan inte bara eller främst vara länderna i norra och östra Europa som betalar. Det här handlar om gemensam europeisk säkerhet, och detta behöver tydligare avspeglas i alla länders åtaganden.

För det tredje: Lösningen måste vara politiskt och juridiskt hållbar. De senaste åren har vi lärt oss den hårda vägen hur svårt det är att fatta beslut om stöd till Ukraina inom EU eftersom Ungern gång på gång ställer sig i vägen för gemensamt beslutsfattande.

Det är därför väldigt positivt att kommissionen nu har hörsammat vad regeringen länge har sagt, nämligen att de frysta ryska tillgångarna måste användas för att stödja Ukraina. Ett stort steg framåt togs som ni vet på förra informella mötet, per definition utan bindande beslut, men det var ingen tvekan om att det var ett steg framåt. Kommissionen går nu fram med ett förslag som innebär att ett värde som motsvarar det mesta av tillgångarna kan börja användas för att stödja Ukraina.

Jag drar inga slutsatser förrän besluten är fattade. Som ni minns var det betydande motstånd i vart fall från ett land, dock inte Ungern förra gången. Vi får se om det nu landar i total enighet.

Ukraina skulle få omfattande stöd, och Ryssland skulle hållas ansvarigt för den förödelse som de har orsakat. Här finns också en rättvisekomponent: Fram till dess att Ryssland betalar skadestånd till Ukraina behöver Ukraina inte heller betala tillbaka dessa lån.

Det finns fortfarande många detaljer att reda ut, bland annat hur vi säkerställer att tillgångarna fortsätter att vara frysta under en längre period. I dag förlängs frysningsen, som ni vet, med enhällighet varje halvår – en risk bara det. Regeringen arbetar för att det här förslaget så snabbt som möjligt ska kunna bli verklighet och för att stödet ska bli så omfattande och så ändamålsenligt som över huvud taget är möjligt.

Parallellt måste vi öka pressen på Ryssland. Även om Putin gärna låtsas att sanktionerna är verkningslösa vet vi att den ryska ekonomin tar allt större skada. Den ryska välfärdsfonden sinar, och befolkningen står inför ytterligare skattehöjningar.

Nu måste vi ta ytterligare steg för att öka pressen genom att omgående anta det 19:e sanktionspaketet. Vi arbetar för att ett antagande ska kunna ske så snabbt som möjligt, helst före denna veckas slut. I förhandlingarna har Sverige drivit på för ytterligare listningar av fartyg i skuggflottan samt ett importförbud av rysk LNG, alltså rysk flytande naturgas, från och med den 1 januari 2027.

Ett ukrainskt EU-medlemskap kommer att vara en viktig del av framtida säkerhetsgarantier för Ukraina. Det kommer att stärka Ukraina men också Europa som helhet. Ungerns fortsatta blockering står inte bara i vägen för Ukraina just nu utan underminerar hela tanken med en process för medlemskap i EU som är meritbaserad och öppen och som innebär att de länder som lever upp till villkoren och själva vill också är välkomna in i EU.

Regeringen kommer att fortsätta att arbeta för att vi ska kunna gå vidare med Ukrainas EU-närmanden så fort som det över huvud taget är möjligt.

Även säkerhet och försvar står på dagordningen. Förra veckan presenterade kommissionen en färdplan för hur medlemsstaterna konkret ska kunna stärka sina försvarsförmågor under de kommande åren. Regeringen har några huvudsakliga ingångsvärden i den diskussionen.

För det första är det viktigt att arbetet som sker nationellt, inom EU och som Natoallierade är komplementära med varandra och inte ersätter eller konkurrerar med varandra. Vi ska inte springa åt tre olika håll, och vi ska inte heller syssla med dubbelarbete. Därför måste arbetet inom EU utgå från och drivas på av medlemsstaterna. De flesta är medlemmar i Nato, men alla är det inte.

För andra måste vi ha hotbilden klar för oss. Ryssland är och kommer att förbli det stora hotet mot europeisk och svensk säkerhet under en lång tid. Att färdplanen tydligt fokuserar på den östra flanken är därför bra, med respekt för att andra länder också ser andra säkerhetshot än enbart Ryssland och den östra flanken.

För det tredje ska EU:s åtgärder på området underlätta arbetet för medlemsstaterna. Det måste bli lättare, snabbare och billigare för medlemsstaterna att stärka sin individuella försvarsförmåga. Ett tydligt exempel på vad EU kan göra här är regelförenklingar. Det ska vara lätt att göra rätt. I dag har vi alldeles för omfattande och komplicerade regelverk för tillståndsgivning, rapporteringsskyldigheter och upphandlingsregelverk. Här pågår ett stort arbete, men det går på tok för långsamt.

För det fjärde måste vi bibehålla en öppenhet gentemot våra partner och allierade. Det finns nu en idé hos ett antal medlemsstater och hos kommissionen om att vilja begränsa upphandlingsmöjligheterna till det de kallar för europeisk industri, en ganska exklusivt europeisk industri som inte samarbetar med icke-europeiska länder. Det är en dålig idé. De vill sätta ett tak för hur stor andel av nationell upphandling som riktas till icke-europeisk industri. Det här nämns bland annat i färdplanen. Självklart vill även vi prioritera att köpa svensk och europeisk försvarsmateriel, i första

hand naturligtvis för att bygga den basen starkare och i den meningen bli mer autonoma i Europa. Men att sätta upp regler som hindrar oss från att upphandla mer än en viss procentsats från partner och allierade utom Europa eller EU är dumt och direkt farligt.

Avslutningsvis måste arbetet ta avstamp i situationen i Ukraina. Vårt stöd till Ukraina är lika viktigt som att vi stärker våra egna försvarsförmågor. Vi behöver därför snabbt och effektivt integrera den ukrainska försvarsindustrin i vår egen.

Herr ordförande! Vi ska också diskutera situationen i Mellanöstern, där det har skett ganska dramatiska saker nyligen.

Det har gått lite mer än två år sedan Hamas fasansfulla terrorattack mot Israel – 1 200 människor som kallblodigt mördades och 251 som kidnappades och togs från sina familjer. Det var, som ni vet, det värsta massmordet på judar sedan Förintelsen. Jag deltog själv i minnesceremonin i synagogan här i Stockholm för några dagar sedan.

Sedan dess har Israels krigföring i Gaza lett till att över 60 000 palestinier har förlorat livet, och mer än dubbelt så många bedöms ha skadats. Det går inte att överdriva den katastrofala humanitära situationen, förstörelsen och det lidande som har skett och som sker i Gaza under de här två åren.

Det är därför oerhört glädjande att steg nu tas mot en långsiktig och stabil fred i Mellanöstern. Ingen av oss drar slutsatser förrän vi ser det, men det finns absolut löftesrika tecken.

Regeringen välkomnar att Israel och Hamas har kommit överens om den första fasen i en fredsplan som innebär ett slut på kriget, att inflödet av det humanitära biståndet kraftigt kan öka, att gisslan har släppts och att de överlevande i gisslan äntligen kan återförenas med sina nära och kära. Samtidigt delar vi sorgen med alla de anhöriga till dem som har dödats under tiden som gisslan. Efter över två års krig och förödelse måste steg fortsätta att tas mot ett varaktigt slut på kriget i Gaza och det ofattbara lidande för civilbefolkningen som det har inneburit.

Nu måste några saker ske, och Sverige driver på för att EU enat och resolut ska kunna bidra i en konflikt där resten av världen inte betraktar EU som en särskilt central part. Båda sidor måste fortsätta att genomföra stegen i fredsplanen. Obehindrat, säkert och varaktigt humanitärt tillträde måste tillåtas för att stoppa den svält som pågår i Gaza. Hamas måste avväpnas och kan inte ha en plats i ett framtida styre av Gaza. Bosättningsarna och bosättningspolitiken på Västbanken måste upphöra.

Även om vi ska vara optimistiska måste vi också fortsätta att vara beredda på ny eskalering. Det finns detaljer i fredsplanen där vi tydligt ser att parterna inte är överens. Vi driver därför på för fortsatta EU-sanktioner mot Hamasledare, mot extremistiska israeliska bosättare och extremistiska ministrar i Israels regering. Vi fortsätter att bidra med humanitärt stöd genom kanaler där stödet verkligen kommer fram för att hjälpa den hårt pressade palestinska civilbefolkningen.

Vi ska också prata konkurrenskraft och den gröna och digitala omställningen. För svensk del är de här frågorna viktiga var och en för sig, men de är också sammankopplade. Utan konkurrenskraft inga resurser för klimatomställningen, men grön omställning kan också driva internationell konkurrenskraft, och digitalisering kan öka både konkurrenskraften i ekonomin och resurseffektiviteten.

Det finns, lite hårdtaget, två läger i EU just nu. Den ena gruppen, som Sverige tillhör, ser betydelsen av höga europeiska klimatambitioner, att en framgångsrik grön omställning kan vara en tillväxtmotor i hela EU om den är rätt utformad och att alltför mycket av teknologin som nu är en del av klimatomställningen och som behövs för att digitalisera har sitt ursprung i USA och i Kina och för lite i Europa, vilket i sin tur skapar ett betydande beroende. Den andra gruppen tycker, lika skissartat, att de redan satta klimatmålen kan få negativa konsekvenser för etablerad europeisk industri och för tillväxt och konkurrenskraft och vill därför justera eller senarelägga klimatmålen.

Sverige menar att det är viktigt att behålla de långsiktiga satta målen, inte minst för att industrin behöver kunna lita på långsiktiga villkor och spelregler. Många svenska företag har investerat tungt i att ligga i framkant, och de behöver kunna lita på att spelreglerna kommer att gälla. Det skulle inte bara vara skadligt för EU:s bidrag till det globala klimatarbetet att nu riva upp gamla beslut – det skulle också vara förödande för de företag som har gjort mest, och det skulle skada trovärdigheten för EU:s gemensamma regler i Europa och internationellt. Inte minst skulle det skada svenska företag som har gjort mycket stora investeringar i ny grön teknologi.

Det här betyder inte att Sverige inte kan stödja EU-kommissionen i förslag om lite större flexibilitet i själva genomförandet så att inte stora kostnader nu för rätt små förbättringar på ett område minskar möjligheten att göra stora förbättringar på andra.

Vi lutar på kommissionens goda ambition med de flexibiliteter som den kommer att föreslå. Vi menar precis som kommissionen att klokt utformat går konkurrenskraft, digitalisering och klimatomställning hand i hand. Ett uppenbart exempel är energiförsörjningen. Mer fossilfri baskraft i EU ökar EU:s förmåga till långtgående elektrifiering av industriella processer.

En bättre digital inre marknad, som vi har tyckt i decennier, skulle öka den digitala omställningen och öka konkurrenskraften för europeiska techbolag. Båda vore viktigt. I övrigt kommer mitt fokus under diskussionen om konkurrenskraft att ligga på några viktiga områden.

För det första gäller det EU:s kapitalmarknader. Det är välkommet att kommissionen noterar de svenska ISK-framgångarna. Man rekommenderar nu övriga medlemsstater att införa liknande verktyg för att främja sparande som investeras i företag och får fart på ekonomin. Att regeringen nu ytterligare förbättrar villkoren ISK-sparande i Sverige visar också att vi själva tror på det som Europa nu börjar förstå.

Tidningen Financial Times hade en artikel för ett par veckor sedan med den anspråkslösa rubriken What Sweden can teach the world about stock market success. Som Dagens Industri skrev i förra veckan är Sverige nummer ett i Europa på börsnoteringar i år. Vi ska vara stolta över de framgångarna, men vi ska inte ta dem för givna.

För det andra prioriterar vi regelförenkling, där Sverige länge har drivit på. Nu är det viktigt att man gör rätt från början och att de förslag som läggs fram är enkla från början så att vi slipper sitta här om fem år med nya regelförenklingspaket riktade mot de förslag som vi nu fattar beslut om.

Jag är genuint bekymrad över de ständiga försöken att stoppa förenklingsagendan. EU-parlamentets talman var extremt tydlig i sitt

anförande på förra mötet i Europeiska rådet. När EU-parlamentet skulle behandla förslaget från kommissionen och från ett ministerråd kom det 1 000 ändringsförslag. Det var 1 000 ändringsförslag! Då vill man helt enkelt inte förenkla. Då har man en annan agenda.

För det tredje måste vi främja den digitala utvecklingen och accelerera morgondagens teknologier. Här kan inte Europa sitta på sidlinjen och se på när USA och Kina driver utvecklingen. Vi måste själva vara drivande. De digitala regelverken får inte vara så krångliga att nya produkter och applikationer går Europa förbi. För mycket fokus på reglering och för lite på innovation är riskabelt. Det gäller inte minst för ett land som Sverige som har hög innovationskraft, hög internationell exponering och liten hemmamarknad. Det vore förödande för svensk del om vi skulle isoleras på det sättet.

För det fjärde ska vi främja handel. Det gäller både den globala och den som sker på den inre marknaden. Båda är avgörande för ett starkt och konkurrenskraftigt EU.

Herr ordförande! Även bostäder står på Europeiska rådets dagordning. Det är inte ett område som typiskt sett förknippas med EU. Men kommissionen har varit tydlig med och aviserat att det finns vissa saker som kan göras också på EU-nivå. Som utgångspunkt är regeringen noga med att bostadspolitiken är nationell och inte upp till EU att styra. Detta har vi framfört tydligt tillsammans med flera andra medlemsstater.

Samtidigt kan EU fylla en viss roll i att stödja medlemsstater i bostadspolitiken, till exempel genom att underlätta erfarenhetsutbyte, minska och förenkla alltför omfattande och komplicerade byggregler och att främja ökad konkurrens och rörlighet på den inre marknaden.

Konkret vore det bra om kommissionen skyndade på arbetet med standardisering av byggprodukter och tog fram gemensamma standarder för återbrukade produkter. Då skulle den marknaden växa i hela Europa.

Avslutningsvis, herr ordförande, ska vi tala om migration. Precis som i Sverige har flera andra medlemsstater de senaste åren genomfört en stor omläggning av migrationspolitiken. Det arbete som sker nationellt i flera medlemsstater måste också kompletteras med åtgärder på europeisk nivå.

Vi har i Europeiska rådet vid flera tillfällen tydligt stakat ut riktningen framåt, och kommissionen har svarat med ett antal bra förslag som nu förhandlas. Arbetet ger resultat. Både de irreguljära gränspassagera in i EU och antalet asylsökande till EU har minskat med ungefär 20 procent i år jämfört med 2024. Sverige visar vägen tillsammans med några andra länder. Sedan 2022 har antalet asylansökningar i vårt land minskat med 60 procent. Då får vi en chans att klara av den viktiga integrationen.

Herr ordförande! Med detta avslutar jag redovisningen.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket! Statsministern får vila rösten en liten stund. Det är dags för frågor och kommentarer från nämndens ledamöter.

Anf. 4 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen!

Stödet till Ukraina står överst på dagordningen inför veckans möte i Europeiska rådet. Det gör att jag tar mig friheten att säga några ord om nyheten vi möttes av i dag på morgonen, nämligen att president Zelenskyj

från Ukraina i dag besöker Linköping och Sverige. Det är mycket bra och verkligen inte en dag för tidigt.

Zelenskyj och Ukraina har i flera år bett om att få stöd för sin krigsföring mot Ryssland med det Linköpingsanknutna Jas Gripen. I Sverige finns ett starkt stöd för detta. Jas Gripen är skraddarsytt för just den krigsföring som Ukraina behöver. Sverige har trots detta märkligt nog dragit fötterna efter sig.

Vi socialdemokrater har i flera år gett vårt stöd till Jas Gripen till Ukraina. Jag förstår att nyheter ska presenteras senare i eftermiddag. Men jag hoppas och utgår från att Sverige nu kommer att förse Ukraina med Jas Gripen. Det är verkligen inte en dag för tidigt.

Ukraina står överst på dagordningen inför veckans möte i Europeiska rådet. I USA kommer Donald Trump med nya besked varje dag och vecka när det gäller det amerikanska stödet Ukraina. Den här veckan vill han ge bort delar av Ukraina till Ryssland, samtidigt som han planerade för ett nytt möte med Putin i Ungern som nu är inställt.

EU är den absolut viktigaste kraften i stödet till Ukraina just nu. Därför är det viktigt, som statsministern också nämner, att statsministern under kommande möte i Europeiska rådet lyckas säkra stödet till Ukraina genom att använda de frysta ryska tillgångarna. Det är avgörande för att kunna finansiera stödet till Ukraina de kommande åren.

Det är också glädjande att EU:s energiministrar har enats om en plan för att fasa ut rysk gas. Det är inte heller det en dag för tidigt. EU måste täppa till ekonomiska hål som gynnar den ryska krigskassan.

Vi socialdemokrater anser dessutom för det första att EU behöver utöka sanktionerna till att omfatta ett förbud mot ryskt ägande av fastigheter och företag som har betydelse för totalförsvaret, kritisk infrastruktur och samhällsviktiga funktioner. Ryssland ska inte få köpa sig in och riskera Europas säkerhet.

För det andra bör EU besluta om ett gemensamt stopp för utfärdandet av turistvisum till ryska medborgare. Det är helt orimligt att ryska turister fritt kan resa in i Europa medan Ukraina bombas. En enad EU-linje är nödvändig för att minska Rysslands möjligheter att utnyttja öppna gränser och med det ekonomiska kontakter för sina intressen.

Hur ser statsministern på att Sverige faktiskt kan driva på för att begränsa ägandet av ryska fastigheter och stoppa utfärdandet av ryska turistvisum till EU?

När det gäller Mellanöstern råder sedan en dryg vecka tillbaka en väldigt bräcklig vapenvila i Gaza. De som fortfarande var vid liv i den israeliska gisslan är nu fria. Det är verkligen för tidigt att utropa fred. Men två år av ofattbart lidande har nu tagit en paus.

Städerna på Gazaremsan ligger i ruiner. Så sent som i helgen kom det rapporter om att nya bombningar fortfarande förekommer. Europas ledare behöver ta ett ansvar för att vapenvilan ska bli permanent, att återuppbyggnaden av Gaza kan påbörjas och att humanitärt stöd kommer in.

Det är viktigt att Sverige trycker på för att internationella domstolar får tillträde till området och kan utreda krigsbrott. På det temat gäller att så länge som Netanyahus Israel fortsätter att utöka sina bosättningar på Västbanken behöver EU:s press på Netanyahu kvarstå på något sätt. Ett

2025/26:8
22 oktober

sätt att göra det är att frysa associeringsavtalet med Israel. Vad är statsministerns inställning till det?

Det är också bra att EU:s ledare på toppmötet ska diskutera hur vi stärker Europas konkurrenskraft. I Sverige har antalet arbetslösa ökat med 100 000 sedan regeringen tillträdde. Ungdomsarbetslösheten är nu uppe i 150 000. Det är unga människor under 25 år i Sverige. Det är var fjärde ung person som är arbetslös i Sverige. Dessutom har Sverige en tillväxt i EU:s bottenliga.

När statsministern åker till Bryssel för att prata konkurrenskraft är det svenska jobb som behöver vara i fokus. Här är regeringens egen agenda och ganska ensidiga fokus på avregleringar och inhemskt minskade klimatambitioner väldigt svåra att förstå. Svenska företag ligger långt fram i den gröna omställningen och lever upp till många av de både sociala och miljömässiga krav som EU upprättat.

Att riva upp social och miljömässig lagstiftning gynnar kanske Italiens och Polens konkurrenskraft. Men för svensk bilindustri, svenskt jordbruk och för den svenska gröna industrin riskerar en ensidig avregleringsagenda och sänkta klimatambitioner att få precis motsatt effekt.

På vilket sätt skapar och säkrar regeringen jobb i Sverige när en urvattning av sociala och miljömässiga krav för företag i och utanför Europa snarare sätter svenska jobb på spel?

Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD):

Herr ordförande! Från Sverigedemokraternas sida välkomnar vi arbetet som pågått under lång tid, där Sverige också har haft tydliga initiativ vad gäller de ryska tillgångarna. Det är en positiv utveckling. Vi välkomnar också arbetet med ytterligare ett sanktionspaket.

Herr ordförande! Agendan för det här mötet är ganska bred och berör de vanliga ämnena vad gäller vapen, kriget och Mellanöstern. Nu har vi också konkurrenskraften på mötet. Vi har också fått se brevet från von der Leyen.

Från Sverigedemokraternas sida välkomnar vi de justeringar som här presenteras. Det kommer väl att bli tydligare sedan inför miljörådet, misstänker jag. Då får vi ha ett nytt möte här i riksdagens EU-nämnd.

Vi tycker att det är särskilt positivt att man är tydlig om ETS 2. Det är något som har oroat många hushåll att det skulle kunna bli väldigt mycket dyrare. Nu blir det sannolikt dyrare att tanka, men det sätts i varje fall ett tak. Det borde stanna någonstans kring kronan för svensk del. Vi välkomnar det. Det vore intressant att höra om det.

Jag uppfattade det som att statsministern sa att man inte motsatte sig det von der Leyen för fram, vilket innebär att man stöder ett tydligare pristak inom ETS 2 så att vi inte ska riskera att få chockhöjningar av drivmedelspriserna.

Jag tycker samtidigt att det skulle kunna vara lämpligt att även skapa mer flexibilitet vad gäller hur vi kan använda tillgångarna. Det gäller det staten får in på utsläppsrätterna. En del går till EU-systemet och kommer tillbaka från den sociala klimatfonden. Det sätts upp väldigt många begränsningar här. Jag tror att det skulle vara lämpligt att man friare kunde använda den sociala klimatfonden för att kunna kompensera hushåll på ett lämpligt sätt.

Den stora frågan vad gäller konkurrenskraften är: Hur ska vi i Europa försöka att komma i kapp våra konkurrenter i Nordamerika och Asien? Det är paradoxalt nog så att det inom den gröna omställningen kanske är kinesiska och amerikanska företag som ligger i framkant, samtidigt som deras respektive regeringar går i en helt annan riktning än Europa när det handlar om klimatmål. De är alltså beredda att ta marknadsandelar och tjäna pengar på att Europa ska ställa om snabbt, men de är inte beredda att göra detsamma hemma. Detta gör det väldigt knepigt för Europeiska unionen att försöka navigera.

Nu ser vi ett förenklingsarbete. Från Sverigedemokraternas sida välkomnar vi det. Man vill fortfarande hålla fast vid målen. Från Sverigedemokraternas sida skulle vi önska att man hade en betydligt större flexibilitet även där.

Europa, som alltid har stått för frihandel, sätter nu upp handelshinder för att skydda den europeiska ekonomin. Vi har CBAM, som kommer att rulla igång snart så att det sätts ett pris på koldioxid. Det kommer att leda till en viss prisökning på den europeiska marknaden men kommer att kunna bidra till att skydda exempelvis stålproducenter. Vi ser också förslag på specifika ståltullar – det är väl inte något som ska diskuteras på det här mötet. Vi ser också tullar på bilar från Kina, exempelvis. Vi ser att EU:s frihandelsagenda definitivt har påverkats av att vi har en omställning som går i en annan takt än i övriga världen. Jag tycker att man ska vara ganska ödmjuk inför faktumet att det inte alls är säkert att detta kommer att fungera.

En annan fråga som von der Leyen fokuserar mycket på i sitt brev är energi. Hon fokuserar mycket på nätutbyggnad, och det kan man förstå utifrån ett europeiskt perspektiv. Det man kan sakna där är hur ländernas nationella politik påverkar andra länders politik, exempelvis hur Sverige påverkas av tysk energipolitik.

I EU-systemet samlas nu väldigt mycket pengar för att bygga överföringskapacitet samtidigt som företag inte är beredda att investera i ny energi. Nu kommer vi att få ny kärnkraft på plats i Sverige, men vi ser att det inte tas några nya investeringsbeslut om stor energiutbyggnad; utöver kärnkraft ser vi att det bromsar in.

I Sverige är problemet låga elpriser. Det är inte något hushållen märker av eftersom nätutbyggnad och ett dyrare energisystem gör att elräkningen ändå blir högre. Detta måste man försöka hitta någon lösning på. Vi får väldigt mycket dyrare nät. I Sverige har vi fått lägre elpriser, men elräkningarna fortsätter att stiga. Då är von der Leyens förslag att länderna ska sänka sina elskatter, och det välkomnar vi naturligtvis. Men det blir kanske problematiskt för hela Europa att göra detta när statsfinanserna samtidigt är ganska dåliga. Jag tror att man måste försöka hitta en bättre lösning på detta.

Avslutningsvis välkomnar vi regelförenklingsarbetet. Vi ser problem även här i Sveriges riksdag med att ifrågasättandet alltid kommer från vänster. Vi har samma problem i Europaparlamentet, och jag tror därför att utmanande trilogier är att vänta. Det har kanske inte gått så friktionsfritt som man hade kunnat hoppas. En konkret fråga är: Finns det fortfarande ett kompakt stöd i rådet för förenklingsarbetet? Är även länder som exempelvis Spanien med på tåget?

En annan fråga är: Hur konkret kommer diskussionen kring 2040-mål och klimatmål att bli på det här mötet?

Avslutningsvis: Saknas det något här? Vi har väldigt mycket – det handlar om beredskap, Europas säkerhet, konkurrenskraft och så vidare. En fråga som jag är lite orolig för att man glömmer bort är livsmedelsproduktionen i Europa, där vi ser väldigt låga priser på exempelvis vete i dag. Växtodlarna ser ut att gå back om de odlar nästa år, samtidigt som vi har nya CBAM som rullar igång och tullar på ryskt gödningsmedel som successivt höjs. Det är i grunden positivt att vi fasar ut det, men detta tillsammans – ökade kostnader för insatsvaror i kombination med väldigt låga priser på världsmarknaden – gör att en minskad livsmedelsproduktion sannolikt kan förväntas i Europa under 2026. Detta rimmar inte särskilt väl med tanken att vi ska ha ökad beredskap i Europa. Det finns till och med kalkyler som visar att det är bättre lönsamhet i att låta marken gå i träda under 2026, eller att med bidrag plantera blommor för biologisk mångfald, än att odla livsmedel. Detta tror jag måste adresseras på högsta nivå i Europa framöver.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

För Moderaternas och min egen räkning vill jag säga att spekulationerna som statsministern märker är i full gång om vad det kan vara för exportnyhet på försvarsområdet som ska presenteras senare i dag. Jag noterar att det är fler system än Jas Gripen som produceras i Linköping – Global Eye och UMS Skeldar är två exempel.

Kriget i Ukraina är något vi fokuserar väldigt mycket av vår svenska energi på, av lätt insedda skäl. Som statsministern beskriver behöver vi vara fler som gör mer; vi har pratat om detta tidigare.

Inte minst handlar det om att stärka europeisk konkurrenskraft för att se till så att vi även i fortsättningen har musklerna att hålla den östra flanken på ett kraftfullt och bra sätt. Om vi inte ser om och utvecklar vår europeiska ekonomi har vi väldigt små förutsättningar att faktiskt klara av detta i ett långsiktigt perspektiv.

Statsministern nämnde just våra svenska investeringssparkonton och vad Sverige kan lära världen på börsmarknaden. Men det är lite bekymmersamt att vi har en diskussion i Europeiska unionen som väldigt mycket kretsar kring att vissa länder som har gjort reformer ska betala för andra länder som vill slippa göra samma reformer – något som till syvende och sist leder till att vår gemensamma konkurrenskraft på världsmarknaden och vår plats i världen blir svagare.

Vill statsministern utveckla resonemanget kring dessa frågor ytterligare något? Vad har vi de facto för verktyg för att framhärda i just detta, att stärka europeisk konkurrenskraft och se till så att de medlemsstater som ännu inte har gjort de nödvändiga reformerna faktiskt gör dem? Rekommendationer från kommissionen är väldigt bra, men det finns också de som inte följer rekommendationer från kommissionen.

Ett annat stort bekymmer som statsministern berörde när det gäller stödet till Ukraina, vad vi har för möjligheter och inte minst hur Ukraina kan få bli medlem i Europeiska unionen är Ungerns agerande. Det sätter käppar i hjulen inte bara för olika former av stopp för inköp av ryska varor och för andra ryska intäktskällor – det handlar också i praktiken om ett blockerande av att Ukraina på riktigt öppnar sina förhandlingar om

medlemskap med Europeiska unionen, trots de mycket omfattande ansträngningar som Ukraina har gjort.

2025/26:8
22 oktober

Jag skulle därför vilja att statsministern ytterligare utvecklade vad det är för verktyg vi har. Gult kort gentemot Ungern har nämnts, inom ramen för de förfaranden som finns gällande rättsstatens principer. Vad har vi för verktyg, och hur ser möjligheterna ut framåt att ändå komma vidare i detta?

Det är avgörande för EU:s trovärdighet gentemot framför allt det omedelbara grannskapet att vi har en trovärdighet i vårt meritbaserade system när det gäller anslutning till EU. Det är såklart mycket demoraliserande för Ukraina, men även för andra, om man gör omfattande reformer för att bygga på sina meriter och detta sedan inte räknas för att ett land bestämmer sig för att sätta sig på tvären – och dessutom gör det i strid med den totala unionens säkerhetspolitiska intressen. Detta är något som inte bara sticker i ögonen; det är oerhört bekymmersamt.

Anf. 7 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Mycket har sagts om Ukraina, så jag tänker inte säga särskilt mycket om det mer än att jag är glad över den fortsatt stora enighet som vi har i Sverige när det gäller Ukraina.

Jag tänker i stället prata mer om den bräckliga fred som vi ser i Gaza. Trots vapenvilan har Israel, enligt Netanyahu själv, fällt 153 ton bomber över Gaza, i söndags tror jag att det var.

FN konstaterar att alltför lite livsmedel förs in i Gaza, mindre än hälften av vad som behövs. Flera gränsövergångar, bland annat i norra Gaza, är fortfarande stängda för humanitär hjälp. Israel måste ge humanitärt tillträde i nödvändig omfattning för att rädda liv, och Sveriges regering måste ligga på för detta och också återuppta stödet till UNRWA.

I slutsatserna välkomnar man att gisslan som hållits av Hamas släppts fri, och det är klart att jag också välkomnar detta. Men även Israel har tagit gisslan som nu också släppts fri, i flera fall i kistor. Alla som hållits som gisslan måste släppas fria, inte bara de som hållits av Hamas.

Europeiska rådet måste hålla Israels högerextrema regering ansvarig för förstörelsen av Gaza och för bosättningsvåldet, och EU måste fördöma hur svenska och andra europeiska medborgare behandlas i israeliska fängelser.

De ansvariga för våldet i Gaza och på Västbanken måste ställas inför rätta. Straffrihet får inte råda, varken för dem som deltog i Hamas kallblodiga massaker eller för den israeliska regeringens folkmord och krigsbrott mot Gazaborna.

Israel måste också hållas ekonomiskt ansvarigt för förstörelsen av Gazaremsan. FN uppskattar nu att nästan 80 procent av alla byggnader i Gaza har förstörts eller skadats. Israel måste stå för de kostnader man gett upphov till.

Det är viktigt att de sanktioner som nu diskuteras inom EU verkligen införs och att associeringsavtalet med Israel pausas, inklusive Israels deltagande i Horisont Europa. EU har medel för att pressa Israel, och det är beklämmande att det tog så lång tid innan EU tog dessa steg.

Så länge bosättningsvåldet och Israels krigshandlingar i Gaza inte får några konsekvenser för Israel kommer vi inte att nå den tvåstatslösning som statsministern nämnde och som rådet eftersträvar. Jag vill fråga

statsministern vilka åtgärder han ser att vi behöver vidta för att en tvåstatslösning verkligen ska komma till stånd.

Jag vill också lite kort nämna den gröna omställningen. Det är viktigt att vi håller i klimatmålen, som statsministern sa, men egentligen borde de skärpas ytterligare. När det gäller flexibilitet i införandet får inte det innebära en senareläggning, för klimatet kan inte vänta.

Jag vill lite grann nämna området bostäder också. Där instämmer Vänsterpartiet i att det är viktigt att detta är en nationell angelägenhet. Men till skillnad från statsministern anser vi att statliga stöd för att kunna bygga billiga bostäder är bra, och därför välkomnar vi förslag som leder till att statsstödsregler ses över så att man kan ge ett mycket tydligare stöd.

Statsministern valde att avsluta med migrationsfrågorna. Jag väljer därför också att avsluta med detta och konstatera att Vänsterpartiet inte kan ge sitt stöd till vare sig Sveriges eller EU:s migrationspolitik då vi menar att den inte bygger på rätten att söka asyl och att den innebär en omänsklig behandling av flyktingar.

Anf. 8 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Jag tackar för frågor och medskick – ganska mycket är medskick och kommentarer. Jag kommer inte att kommentera varje sak, men jag kommer att ta upp sådant som jag uppfattar som frågor till regeringen.

Det första gäller dagens möte med president Zelenskyj. Jag ska för formens skull säga att det inte kommer att behandlas i Europeiska rådet, även om det onekligen finns kopplingar. Vi kommer att ha bilaterala samtal i dag. Jag tar emot president Zelenskyj vid 13-tiden i dag på Saabs anläggning i Linköping.

Vi kommer förstås att diskutera situationen i kriget. Det händer bra och dåliga saker hela tiden. En bra sak förefaller vara att mötet mellan president Trump och Putin i Budapest, av alla ställen, verkar vara avblåst. Vi vet ännu inte riktigt vad som är orsaken till detta. Det fanns betydande risker med ett sådant möte, för att säga det uppenbara.

Vi kommer också att diskutera inför mötet i Europeiska rådet i morgon, där president Zelenskyj planerar att vara med fysiskt, och inför ett planerat möte med the coalition of the willing, som det så elegant heter, numera även på svenska, senare i veckan.

Jag tänker inte gå in på detaljerna här i dag, men vi har ju tidigare bestämt att det svenska bidraget till den koalition av luftstridskrafter som Sverige deltar i är två radarspaningsflygplan – för den nördige kan jag upplysa om att de kallas ASC 890. De är inte oviktiga, för de gör att kapaciteten i de F16-flygplan som Ukraina nu opererar från ett antal länder blir väsentligt mycket större. De är helt kompatibla med dessa flygplan.

Vi var helt överens med koalitionen, och jag har informerat de företrädare för oppositionen som jobbar med sådana frågor – i särskilda format – om varför detta var det bästa svenska bidraget i stället för att försöka introducera två helt olika stridsflygplanssystem i Ukraina samtidigt. Den bedömningen kvarstår. Vi kommer att diskutera förutsättningarna för stora exportaffärer i dag.

Vi har alltså inte dragit fötterna efter oss, och det vet som sagt de ledamöter från oppositionen som har fått dessa dragningar.

När det gäller de frysta tillgångarna är det svårt att ha en bestämd uppfattning. Jag var optimistisk efter det förra mötet, och den optimismen kvarstår. Vi har inte fått några nya signaler om att det sätts käppar i hjulet. Samtidigt ska vi vara medvetna om att Ryssland inte sitter stilla när EU planerar för att tillgängliggöra frysta tillgångar till förmån för Ukraina. Vi ska nog utgå från att de kommer att göra vad de kan för att skapa problem i detta och att det handlar om betydande tillgångar som riskexponerar ett antal länder. Min optimism kvarstår, men jag tänker inte garantera någonting förrän mötet är slut.

Detta skulle innebära en betydande förändring. Det finns lite olika siffror i omlopp, men det handlar om riktigt stora belopp som skulle tillgängliggöras till förmån för Ukraina.

Vi är för alla sanktioner – det kan jag garantera, och det vet ni sedan tidigare. Vi är för alla sanktioner som diskuteras, men det är de sanktioner som går att enas om som blir effektiva. Därför är vi en ständig mäklare för att försöka få till stånd enighet om sanktioner, och det går relativt bra. Vi vill alltid göra mer på alla områden – på energiområdet, när det gäller enskilda företagslistningar, när det gäller turism och så vidare – men det är de sanktioner länderna kan enas om som får effekt.

När det gäller Mellanöstern är det komplext. Allt är ju dagsfärskt, som ni vet – det man säger en dag kan åldras ganska dåligt, eftersom det är ganska snabba händelseförlopp. Jag tycker ändå att det vi ser nu är löftesrikt. Vi fick till stånd ett slags begynnande fredsuppgörelse och frigivning av gisslan – både levande och döda – samt passage för humanitärt stöd till Gaza och stopp, åtminstone för stunden, på dödandet. Det är en stor framgång.

Alla i Europa vet att denna framgång inte hade kommit utan USA. Det är helt legitimt att ha olika uppfattningar, och ganska starka sådana, om amerikansk utrikespolitik, men det hade varit klädsamt att säga att det är USA som har gjort detta möjligt. Jag hör ganska få röster som hyllar USA för denna insats. Det hade varit klädsamt.

Vi ska inte riva upp några klimatmål. Sverige står stadigt bakom 90-procentsmålet fram till 2040. Vi hoppas att miljørådet kort efter Europeiska rådet kan fatta de formella bindande besluten.

Jag ville bara redovisa att det finns olika syn på detta just nu, och det finns både legitima och mindre klädsamma skäl till detta. Ett legitimt är att det händer rätt dramatiska saker i USA och Kina just nu. De har en väsentligt starkare konkurrenskraft i ett antal sektorer där Europa hamnar efter. På olika sätt har de mycket lägre ambitioner när det gäller klimatfrågan. USA visar det på ett ganska demonstrativt sätt, medan Kina gör det på ett mer praktiskt sätt. Man fortsätter med stora utsläppsökningar. Kina är visserligen världens främsta producent av kärnkraft och av sol- och vindkraft, men man är också världens största producent av ny kolkraft.

Vi bör inte ha några illusioner om vad som händer i världen just nu. Det fanns en tid då vi sa att Europa tydligt gick före och att det fanns tecken i USA och Kina – vi överdrev dem inte ens på den tiden, men de fanns där. Nu skulle jag säga att de tecknen är mycket svagare. Det är inte ett skäl för oss i Europa att inte ha höga ambitioner, utan det är ett skäl att se till att det vi gör blir riktigt framgångsrikt så att vi blir ett föredöme för andra delar av världen och bevisar att vi kan förena höga klimatambitioner, god

konkurrenskraft och många jobb på vår egen kontinent med snabb digitalisering och omställning.

Jag tror att alla förstår att det här inte är snutet ur näven. Vi ska inte låtsas att det är enkelt. Det är därför jag transparent redovisar hur olika länder ser på detta men också säger att jag tror att länderna kommer att kunna enas om det.

Det krävs enighet för att riva upp målen. Det krävs också enighet för att skärpa dem. Jag tror att vi kommer att gå vidare i detta. Vi stöttar Ursula von der Leyen, som har varit otroligt pådrivande för Europa som en grön kontinent. Hon har trovärdighet i de här frågorna. Hon förstår också att vi måste göra detta på ett sådant sätt att det har legitimitet runt om i olika europeiska länder.

När vi talar om flexibilitet handlar det om att olika länder har problem med olika saker. Vi skäms inte ett ögonblick för att vi med väldigt brett stöd – jag ska inte tala om enighet, för jag tror inte att det råder enighet – har slagits för det svenska skogsbruket mot europeisk vilja att använda svensk skog som kolsänka för andra länders utsläpp. Där har vi begärt förändringar och justeringar och inte känt det minsta dåligt samvete för att det skulle vara dåligt för klimatet. Vi har en helt annan syn på detta – förutom att det handlar om tiotusentals jobb rör det sig om hundratals miljarder i exportintäkter, vilket jag tycker att en del i Sverige lite enkelt har slarvat bort på vägen.

Andra länder har andra invändningar, till exempel de som är mycket stora producenter av fordon – inte bara tunga fordon, som vi producerar i Sverige, eller elektrifierade fordon, som Volvo, utan även andra fordon. Det finns legitima bekymmer i olika länder som ser sin egen industri och tiotusentals jobb vara i fara. Vi bör inte underskatta detta. Vi ska ha en tydlig blick på målet, men vi måste också vara relevanta i diskussionen för att kunna få enighet.

När det gäller ETS motsätter vi oss inte de flexibiliteter som Ursula von der Leyen och kommissionen nu vill föreslå. Det handlar om att försöka skapa något slags prisstabilitet och undvika prischocker vid införandet av ett i grunden klokt system med utsläppsrätter som man betalar för. Vi vet att detta i grund och botten är ett framgångsrikt system, men det måste hanteras på ett omdömesgillt sätt. Förslag kommer att komma, och vi tar ställning till dem då.

USA och Kina skapar nu både klimatmässigt, inom teknologisektorn och inom frihandelssektorn betydande turbulens för ett land som har byggt mycket av sin ekonomi på frihandel. Jag vill säga detta, för det finns mycket starka krafter i omlopp som påverkar Sverige på riktigt stora sätt. Om vi inte förstår detta på djupet äventyrar vi vitala värden för Sverige, och om vi inte förstår att vi i en turbulent värld måste göra allting rätt hemma och inte får ägna oss åt några äventyrligheter tar vi inte ansvar som land.

Den tyska energipolitiken är utan tvekan ett problem. Man ska samtidigt säga att det har skett en stor omställning. Kriget har bara fört dåliga saker med sig, men omställningen från i huvudsak rysk fossil energi till annan energi var långsiktigt en nödvändig väg att ta. Vi är ofta imponerade av Tyskland men inte alltid av landets energipolitik.

När det gäller förenklingsagendan gör jag som Europaparlamentets talman Roberta Metsola och vädjar till ledamöterna i parlamentet att inte

stoppa förenklingarna. Det finns en armé av jurister och aktivister bakom varje reglering. Detta gör att Europa snart bara är känt för sin förmåga att reglera, inte för sin förmåga att skapa. Ta inte den risken!

Jag delar helt uppfattningen att många av reformerna när det gäller konkurrenskraft är nationella reformer. Det finns en ovana i Europa och i EU-systemet att alltid snegla på EU när man inte har förmåga att reformera själv. Bara Frankrike kan fatta beslut om franska pensionssystem, för att ta ett litet exempel som inte är oviktigt. Man kan alltså inte delegera till EU att fatta beslut som ska öka den europeiska konkurrensförmågan om man inte vill fatta beslut lokalt om investeringar, hur mycket människor jobbar och sådana saker. Det kan inte EU lösa åt olika europeiska länder.

Med detta sagt vill jag säga att det sker intressanta saker, till exempel i Frankrike vad gäller digital ekonomi. Det sker mycket mer än vad många i Sverige har förstått. Det sker också – i rätt bred enighet – intressanta saker i Tyskland när det gäller konkurrenskraft. Detta är kanske mer intressant än vad många har förstått.

Jag går vidare till Ungerns medlemskap. Det här är ju ett jätteproblem. Vi är, återigen, bundna av de fördrag som finns. Vi kan inte låtsas att 26 länder är 27 länder, och vi var rätt eniga om att inte heller försöka låtsas att 26 är 27. Ytterst krävs det ju 27 länder för att fatta de besluten.

Arbetet fortsätter naturligtvis ändå. Dessutom fortsätter arbetet med att också i formell bemärkelse markera vad vi tycker om det ungerska agerandet. I samband med artikel 7-förfarandet, som ni känner till men som alla svenskar kanske inte känner till, går man rätt hårt åt länder som inte lever upp till sina förpliktelser mot EU. Det finns till exempel olika villkor gentemot Ungern när det gäller kommande budget. Det är alltså inte så att vi står svarslösa, men ytterst är det enhällighet som gäller. Det ska man också tänka på när man släpper in nya länder i EU.

Jag går vidare till frågan om Gaza. Som jag sa är vi i Europa oerhört tacksamma över att vi har kommit dit vi har kommit. Gemensamt är Europa ingen stor spelare i Mellanöstern, som jag har sagt gång på gång. Det beror inte på att detta inte är viktigt utan på att europeiska länder tycker rätt olika. Därför har vi ingen stark gemensam röst. Vi har dock en viss röst, och den kan bli viktig nu. Vi i Europa är sedan lång tid tillbaka en stark röst för tvåstatslösningen, oavsett vad vi annars tycker om konflikterna i Mellanöstern. Låt oss använda vårt inflytande där både gentemot Israel, för behovet av Hamasfrihet och i samspel med USA. Detta är absolut inte oviktigt.

Ekonomiskt har Europa alltid varit viktigt. Det finns dock kanske en begränsad lust att Europa ensamt ska ansvara för räkningen för Mellanöstern när andra har bestämt innehållet. Att få med olika arabländer och Gulfländerna i återuppbyggnadsarbetet och när det gäller det långsiktiga ansvaret för Gaza är extremt viktigt. Där har vi av tradition en god relation. Vi har till exempel löpande toppmöten med GCC-länderna, alltså Gulfländerna. Vi har väldigt bra samtal. Vi kan tycka olika än vad dessa länder gör i olika frågor, men de är otroligt konstruktiva i de här frågorna. De vill ha fred, stabilitet och ekonomisk utveckling i dessa länder. Låt oss vattna där det växer.

Avslutningsvis ska jag säga något om migrationspolitiken. Ibland är det bra att konstatera att vi är överens om att vi inte är överens. Det är väl bra så. Det är bra att de skillnader som finns i svensk politik, där vi tycker

radikalt olika, blir klarlagda. Det finns olika uppfattningar om migrationspolitiken. Ibland låter det som att alla är överens även där, men så är det inte – vare sig på europeisk nivå eller på svensk nivå.

Den här regeringen står upp för att fortsätta minska invandringen både i Sverige och på europeisk nivå. Ett antal partier till vänster tycker precis tvärtom. Jag tycker att det är bra att detta klarläggs.

Anf. 9 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen och för svar på frågor!

Jag vill börja med Ukraina och först naturligtvis önska lycka till vid mötet i eftermiddag och kanske ett särskilt lycka till till Zelenskyj.

Detta med de frysta ryska tillgångarna är som sagt väldigt komplext. Precis som statsministern sa sitter Ryssland inte stilla. Jag funderar lite på hur statsministern och regeringen tänker när det gäller detta med att förlänga förnyelseperioden. Det känns ju jätteviktigt just nu för att Ryssland inte ska ställa till med saker om vi äntligen lyckas lösa det första, alltså att faktiskt använda pengarna på ett klokt sätt. Det är alltså nästa steg.

Utvidgningen fortsätter, hoppas jag, men jag förstår problematiken. Det gäller inte bara Ukraina utan även Moldavien, som hänger ihop med Ukraina där. De måste uppmuntras att fortsätta och inte ge upp när det gäller EU.

Så har vi Mellanöstern. Till att börja med vill jag säga att jag tror att vi är många som förstår att USA har varit en nyckel i detta. Personligen tycker jag att det är positivt att USA nu har gått in och agerat, även om man naturligtvis kunde önska att det hade skett tidigare. Men det är ändå bra att detta sker, liksom att Golfstaterna är involverade i detta.

Att gisslan nu har blivit släppt är stort och viktigt. Lika viktigt är också att vi äntligen har fått något slags minskad krigsföring i Gaza, även om det har fällt bomber under helgen.

Det är bra att statsministern och regeringen fortsätter att trycka på om att vi måste upprätthålla pressen på Israel och Hamas. Naturligtvis önskar jag att detta skulle kunna ske ännu starkare. Jag vet hur de skilda ståndpunkterna i Europa ser ut, men jag tycker att det paket som har lagts fram av kommissionen är bra. Man behöver ta tag i det nu och inte sedan. Det vill säga att man fortsätter att driva på när det gäller att rikta sanktioner mot extremister på alla sidor och en paus för associeringsavtalet. Det handlar om att pressa på både när det gäller Gaza och när det gäller Västbanken och bosättningspolitiken där.

Jag funderar också på om regeringen och EU har påbörjat några diskussioner om framtiden. EU är naturligtvis inte den största spelaren i detta, men hur diskuteras exempelvis eventuellt stöd till uppbyggnad av Gaza? Och hur funderar vi när det gäller eventuella flyktingar som kan tänkas komma hit när Gazaborna äntligen får komma ut? Vi driver ju en ganska sträng migrationspolitik nu. Hur funderar man i de frågorna, om man tänker lite framåt? Så har vi naturligtvis tvåstatslösningen, och där kan vi ju ha en roll.

Så kommer jag till konkurrenskraft. Jag tycker att det är trevligt att höra att statsministern låter som en äkta centerpartist när det gäller att vi både måste ha högt uppställda mål och visa innovationskraft och

framgång. Denna kombination värnar vi centerpartister oerhört starkt. Jag vill verkligen trycka på för att vi ska ge kraft till regeringen att fortsätta att driva på för att dessa mål måste upprätthållas. Det finns liksom inget alternativ – för klimatet och för omställningen.

Vi är naturligtvis också för flexibilitet och regelförenkling, men det får inte ske på bekostnad av målen. Och precis som jag har framhållit tidigare måste detta med flexibilitet och regelförenkling framför allt gynna de små företagen, och då talar jag om små företag ur ett svenskt perspektiv – jag menar alltså inte företag med 200 anställda, som kanske en del länder väljer att betrakta som små. Detta är ett medskick som jag vill göra när det gäller konkurrenskraft.

Anf. 10 YUSUF AYDIN (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Jag ska beröra tre områden. Det första är Ukraina och hur viktigt det är att det starka stödet fortsätter – både i ord och också i handling, precis som statsministern sa – så att fler länder bidrar med mer stöd och att vi säkerställer fortsatt ekonomiskt stöd genom olika åtgärder. Det är glädjande att Sverige på olika sätt är pådrivande för att ytterligare förstärka det starka stöd vi redan har.

Vad gäller konkurrenskraften instämmer jag också i mycket. Draghirapporten identifierade, eller diagnostiserade, många av de problem som finns med låg tillväxt och sämre konkurrenskraft. Där är medicinen inte en omfattande gemensam investering utan i stället mycket av det som statsministern redogjorde för, nämligen regelförenklingar, minskad administrativ börda, digitalisering, en realistisk grön omställning och också mer möjligheter till handel genom fler frihandelsavtal, liksom en förbättrad kapitalmarknad. Detta kan sammantaget göra mycket av det som behövs för att stärka konkurrenskraften.

Slutligen vill jag ta upp Mellanöstern, där vi ser en ljusning. Förhoppningsvis ska vapenvilan leda till de kommande stegen i den fredsplan som kommit till tack vare USA under president Trumps ledning. Det är viktigt att gisslan har släppts och att Hamas avväpnas och inte längre ska ha någon roll i det fortsatta styret. Självklart är det också viktigt att mer humanitär hjälp kommer in för att man ska kunna hantera den katastrofala humanitära situationen.

Det är väldigt positivt att dessa steg är på gång och att man också aktivt fortsätter arbetet.

I det skriftliga – statsministern nämnde inte detta – finns också något om Libanon och Syrien. Jag skulle säga att det nu finns en möjlighet för hela regionen att få en mer positiv och kanske mer stabil utveckling efter många decenniers krig och konflikter. EU har nu också tagit på sig en aktiv roll för att stödja det som sker ibland annat Libanon, där den nya regeringen arbetar för att förbättra den ekonomiska och säkerhetsmässiga situationen och för att ambitionen att etablera ett statens monopol på vapeninnehav ska säkerställas. Det är viktigt för Libanons och regionens stabilitet.

På samma sätt är det i Syrien. Där upprepar EU att man vill se en fredlig och inkluderande process, vilket är oerhört viktigt. Det är också viktigt med skydd för alla syriers rättigheter för en mer fredlig och stabil utveckling.

Vi har under året sett en del oroväckande incidenter med attacker mot olika grupper. Det har varit attacker mot aleviter på västkusten. Vi har sett attacker mot kristna, dels mot en kyrka i Damaskus, dels mot olika grupper i "kristna dalen" med mera. Också mot druserna i södra delen av landet, i Suwayda, har det varit incidenter och attacker som har skapat stor oro hos många av landets grupper. Därför är det viktigt att EU fortsätter att ha en aktiv roll och också att ställa vissa krav på interimregeringen att skydda landets alla grupper och på det sättet skapa en fredlig väg framåt. På det sättet kan man kanske komma fram till en mer stabil region med fredlig samexistens och en utveckling i demokratisk riktning.

Anf. 11 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Det är några punkter som jag skulle vilja kommentera. Jag tänkte börja med det som vi är överens om, nämligen stödet för Ukraina. Jag är glad över att höra och se resultat av att regeringen försöker hitta alla sätt, alla allianser och alla möjligheter för att finna sanktioner gentemot Ryssland. Från Miljöpartiets sida har vi länge tryckt på för att sanktionerna måste inkludera all energi från Ryssland. Jag önskar också statsministern lycka till i mötet med president Zelenskyj, i en stad som ligger nära mitt hjärta, Linköping.

Jag har också ett litet tips. Om statsministern, andra kollegor i regeringen eller kollegor här i nämnden börjar bli trötta på mitt tjat om ekocidlagstiftning kan jag nämna att det just nu är ett väldigt bra tillfälle att göra något i frågan. Vi fick ju ett klart besked här i nämnden från statsministern förra gången jag frågade – statsministern menade att det är en bra väg att gå att komplettera Romstadgan med ekocid som det femte brottet – och detta är också något som president Zelenskyj själv har efterfrågat. Det skulle vara tacksamt om detta kunde framföras, också med en hälsning om att det finns om detta i riksdagen. Stödet växer för varje dag, skulle jag säga.

Det är också värt att nämna att IUCN, den största paraplyorganisationen för miljöorganisationer, precis har fattat beslut om att ställa sig bakom en ekocidlagstiftning. Detta är en lagstiftning som syftar till att skydda både människor och miljö. Det finns många vinster i det.

Ytterligare en sak som jag skulle vilja framföra, som kanske kan landa väl i det som statsministern har anfört här om både högt ställda miljökrav och också regelförenkling, är att detta är ett sätt att försöka få bukt med de miljöförstörande konsekvenserna av att det finns oseriösa aktörer. För företag som ligger i framkant – många svenska och europeiska företag – är detta en väldigt välkommen internationell lagstiftning, samtidigt som det inte innebär en orimlig administrativ börda.

Jag tänkte också säga något kort om Mellanöstern. Inte minst från Vänsterpartiets sida har det framförts åsikter och synpunkter som vi i Miljöpartiet delar. Det handlar om att fortsätta att sätta press på Israel med associeringsavtalet. Det finns absolut framsteg som har gjorts, och det är väldigt bra, men vi ser fortfarande att det humanitära stödet inte kommer in i den omfattning som är nödvändig. Vi ser fortfarande bosättningsvåld.

Jag hoppas att EU fortsatt håller pressen uppe, helt enkelt, för att det ska kunna bli riktigt bra och vi ska kunna närma oss en tvåstatslösning på sikt.

Det sista jag tänkte beröra får kanske min längsta kommentar. Statsministern bjöd också lite in till detta. Det handlar om klimat och konkurrenskraft.

2025/26:8
22 oktober

Jag håller med statsministern om att det är bra att vara öppen om att man inte i alla lägen är överens. Här handlar det helt enkelt om skogen. Där har jag personligen och för Miljöpartiet som parti opponerat mig mot den linje som regeringen driver inom skogspolitiken nationellt, i brev och i det EU-samarbete som regeringen söker. Där vädjar regeringen till kommissionen om att se över LULUCF och att det ska finnas flexibiliteter och realistiskt sätta mål.

För protokollet vill jag säga att kolförrådet i Sveriges skogar har minskat med 50 procent sedan 1990.

Det är inte bara händelser som handlar om insektsangrepp eller för den delen om hur marknaden har påverkats av Rysslands invasion av Ukraina. Det här är någonting som till stor del har blivit en effekt av det väldigt intensiva skogsbruk som vi bedriver i Sverige, där kalhuggning utgör 97 procent av alla avverkningsmetoder.

Vi vet att det är skadligt för klimatet, den biologiska mångfalden och vattenkvaliteten. Inte minst är det ett hårt slag för alla dem som bor på landsbygden och som ofrivilligt blir grannar med ett kalhygge utan att ha något som helst inflytande över den här framtiden och utvecklingen.

Statsministern nämner skogsindustrin. Jag tolkar det som att man för skogsindustrins talan och därför vill förändra LULUCF.

Jag vill ändå säga att skogsnäringens andel av bnp har minskat över tid. År 1980 låg den på 4,6 procent. År 1990 låg den på 3,5 procent. I början av 2000-talet låg den på 2,8 procent. År 2021 låg den på 2,2 procent. Samtidigt har sysselsättningen minskat med 60 procent mellan 1990 och 2020.

Skogsindustrins intressen och den politik som regeringen för står i stor kontrast mot markägares lönsamhet. Svenska markägare och skogsägare, 300 000 personer, har bland den lägsta lönsamheten i EU när det gäller skogsbruk.

Jag hade önskat att regeringen skulle lägga mer fokus på hur vi kan stärka lönsamheten för den enskilda skogsägaren snarare än att ensidigt försöka främja skogsindustrins intressen. Det är väldigt logiskt. Markägare vill sälja sin produkt med en så stor lönsamhet som möjligt, till ett så högt pris som möjligt. Samtidigt har vi en skogsindustri som är överetablerad, överdimensionerad, som vill köpa råvaror till ett så lågt pris som möjligt.

Jag menar att samtidigt som vi kan nå LULUCF-målen kan faktiskt svenska markägare bli vinnare. Men här får man nog välja sida. Hittills har regeringen stått på skogsindustrins sida snarare än på markägarnas, och det beklagar jag.

En sak som jag också tänkte på kring konkurrenskraft är hur Reach kommer in i ett så kallat omnibuspaket, ett sådant här regelförenklingspaket. Reach är en väldigt viktig lagstiftning vad gäller kemikalier och regleringen av detta för att skydda både människor och miljö. När man då pratar om att regelförenkla blir jag och många andra gröna oroliga för att det här kan innebära lägre krav, lägre ambition.

Jag har frågat tidigare regeringskollegor om Sveriges ingång i detta. Jag har fått höra att man snarare tänker arbeta för att det ska vara högt satta mål, högt ställda krav. Jag vill bara fråga statsministern om också

statsministern kommer att driva och stå för linjen att man ska förbjuda PFAS i hela EU, även i produktionsledet. Det är nämligen det besked som jag har fått tidigare.

Sist men inte minst gäller det migration. Det är också en fråga där Miljöpartiets ståndpunkt har varit väldigt tydlig och legat långt ifrån regeringens förda linje. I migrationspakten finns det både bra och dåliga saker, men de saker som vi anser är dåliga är så pass graverande att vi inte står bakom den linjen. Man ser inte till att asylrätten kan garanteras med mera. Jag vill också ha det sagt.

Anf. 12 ELIN NILSSON (L):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för dragningen och hittills givna svar!

Jag tänkte börja med att uppehålla mig lite vid arbetet med regelförenklingar. Jag delar helt bilden av att det är både viktigt och välkommet, även om det går alldeles för långsamt. Jag vill särskilt tacka för tydligheten när det gäller att det är viktigt att behålla långsiktigt satta klimatmål. Det är avgörande för konkurrenskraften.

Man kan faktiskt börja skönja positiva resultat av det arbete som pågår, inte minst här hemma kopplat till det besked som regeringen gav tidigare i höst om det stöd som man kommer att ge till mjölkbönder från och med nästa år för att de släpper ut kor på bete. Det har tidigare inte varit möjligt, men nu kommer det att bli det. Då kan vi fortsätta att ha högt ställda krav på djurskydd och djurvelfärd och samtidigt kompensera mjölkbönderna för de kostnader som det faktiskt medför. Det är väldigt bra för svensk livsmedelsproduktion och svensk konkurrenskraft. Det är ett konkret exempel som jag gärna lyfter fram.

Sedan ska jag säga något kort om skogspolitiken. Jag delar helt statsministerns bild och regeringens linje. Det är nödvändigt att Sverige får en bättre ställning här. Det är avgörande för konkurrenskraften och äganderätten att Sverige har rimliga beting. Det system vi har nu kopplat till LULUCF är faktiskt inte rimligt.

Jag har suttit med i Miljömålsberedningens två senaste processer. Jag är nu med i Egendomsskyddskommitténs arbete, och jag har suttit i referensgruppen för skogsutredningen, som är på remiss. Det är helt uppenbart att det beting Sverige har just nu behöver ses över. Det är inte det betinget som skapar högre miljövärden och klimatnytta. Jag önskar lycka till med detta.

Sedan kommer jag till det som jag faktiskt har en fråga om och som är kopplat till arbetet med frysta ryska tillgångar och sanktionspaket som är på gång och så vidare. Det är ett väldigt viktigt arbete. Det har gjorts mycket. Man kunde läsa i Svenska Dagbladet för någon dag sedan att det fortfarande finns viner på Systembolaget som är tillverkade av producenter som har kopplingar till personer i den ryska maktsfären – kopplingar till Putins närmaste män. Det kan alltså inte uteslutas att om svenska konsumenter handlar på Systembolaget landar liksom pengarna till slut i den ryska krigskassan. Detta är svårt och komplext att reglera. Men vad mer kan göras?

Varmt tack för alla hälsningar inför mötet med Volodymyr Zelenskyj senare i dag! Jag tror att han känner att vi står starkt enade bakom deras kamp.

Sedan gäller det lite mer detaljer. Kan man komma ifrån ständig sexmånadersomprövning av sanktioner och frysta tillgångar? Vi är nu för att använda något som av nördarna kallas 31:2 för att förlänga frysningen med kvalificerad majoritet i stället. Hur det ska gå till kan vi inte säga än, men vägen ska i alla fall prövas. Det vore ett sätt att slippa dessa halvårsvisa risker, som vi i dag faktiskt har.

Tvåstatslösningen har länge uppfattats som så här: Ja, det vore bra, men det är inte realistiskt. Det som nu sker tror jag ökar realismen – att det är den enda långsiktigt framkomliga vägen. Men det bygger på ett antal saker. Det bygger på ett antal saker som den israeliska regeringen inte kommer att uppskatta. Det bygger absolut på att det är ett Hamasfritt Gaza. Det bygger absolut på att det finns auktoritet och respektabilitet i den palestinska myndigheten. Det bygger på att gulfstaterna är beredda att ta ett mycket stort ansvar.

Jag säger detta bara för att det här är jättekomplicerat. Men vi är inte längre ifrån den vägen just nu. Vi är tvärtom närmare den.

Egypten står värd för ett möte i november. Det är en konferens som jag tror blir viktig.

När det gäller flyktingar ska vi nog säga att det absolut bästa sättet att undvika stora flyktingströmmar förstås är att människor i den delen av världen uppfattar att det finns en löftesrik framtid – utan en sekunds tvekan.

Jag hoppar mellan olika saker. Ibland är det så många problem i världen att man glömmer att se dem som är bra. Ett försvagat Iran och därmed också ett försvagat Hizbollah och ett försvagat Hamas är bara bra. Sedan är det inga riskfria saker vi pratar om.

Syrien tycker jag fortfarande står och väger. Det är precis de bekymmer som nämdes här. Det kunde inte blivit värre, kan man säga. Nya kontakter mellan Syrien och Moskva är dåliga – inte oväntade men mycket riskabla. Det finns verkligen saker som står och väger i regionen just nu. Jag fortsätter att understryka att konstruktiva gulfstater är djupt underskattade i vår del av världen. Vi kan lägga åsiktsskillnader i helt andra frågor åt sidan för att se till att de tar ett stort ansvar för en mer löftesrik framtid i regionen.

Jag hoppar till konkurrenskraft. Mario Draghi skrev Draghirapporten – det hörs på namnet, så att säga. Han var i Stockholm för ett par veckor sedan och vädrade en viss frustration. Jag citerade honom i Europeiska rådet för någon vecka sedan, i Köpenhamn. Hur länge kan man uppleva en sense of urgency, som det heter på engelska, och för hur många saker samtidigt kan det vara en sense of urgency innan det bevisligen inte är en sense of urgency? Han upplevde för ett år sedan att det fanns en sense of urgency när det gällde konkurrenskraftsfrågorna och ställde den retoriska frågan: Hur mycket har ni lyckats åstadkomma på ett år? Detta är inte bara smickrande för EU:s förmåga att fatta beslut.

Jag upplever att det är ganska många länder som nu ser och kopplar konkurrenskraftsfrågorna till många andra saker – till regleringar, till implementering av en del av klimatpolitiken, till frihandelsfrågorna och

till digitalisering. Det sker alltså saker under ytan. Men det går på europeiskt manér på tok för långsamt. Man måste inte vara amerikan för att tycka att EU ibland är lite långsamt.

Sedan finns det alltid förklaringar. I många länder är det helt enkelt omöjligt att få parlamentariska majoriteter för nästan någonting. Jag nämnde för en stund sedan att jag uppskattar att Frankrike genom president Macron uttrycker en betydande iver när det gäller det digitala och teknologisidan. Där kan vi kroka arm. Jag uppfattar inte att det finns några meningsfulla majoriteter över huvud taget i fransk politik som kan fatta beslut om saker som skulle öka konkurrenskraften.

Jag säger inte detta för att peka finger åt ett enskilt land – absolut inte. Jag har stor respekt för att inrikespolitiken är olika i olika länder. Men det jag säger är att länder som inte kan skapa riktiga och bestående politiska majoriteter i sina parlament får ingenting gjort. Sverige ska inte hamna där en gång till.

Sedan gäller det frågan om ekocid och Romstadgan. Jag vill bekräfta den en gång till. Jag kan inte lova att det blir en central fråga i mina samtal med president Zelenskyj i dag, men saken är på vår agenda. Där tycker vi lika.

I fråga om skogen tycker vi olika. Jag tycker att det är bra att vi ibland kan ha diskussioner där vi konstaterar att vi är oeniga. Vi kan föra ett sansat samtal om oenighet. Vi måste inte skrika åt varandra, utan vi konstaterar att vi tycker olika i den här frågan.

Ni har er syn. Jag förstår resonemanget, men jag delar inte slutsatsen av det. Jag står väldigt stadigt i det jag uppfattar som en majoritetsuppfattning i Sverige. LULUCF – den där ganska obegripliga förkortningen för Land Use med mera – i EU är omöjlig för Sverige att acceptera. Vi röstade också nej till detta. Vi har varit stadiga i det här. Andra länder vill använda svensk och, för den delen, finsk skog som en tillgång i deras arbete på ett sätt som vi inte kan acceptera – dels för att de får för låga ambitioner själva, dels för att de inte erkänner skogens och biomassans möjligheter i klimatomställningen.

Till detta kommer mer pragmatiska saker. Det är en viktig svensk exportindustri. Inget annat europeiskt land skulle acceptera att bli kapad i fråga om sina vitala industriella exportintressen och ge bort dem. Med all respekt: Vi är starka EU-förespråkare i vårt land. Åtta av åtta partier står bakom EU-medlemskapet. Det är en unik svensk styrka. Inget annat land skulle ge upp nationella intressen för att andra EU-länder ber om det. Det kommer inte heller den här regeringen att göra.

Jag konstaterar, utan minsta illvilja, att det på den vänstra sidan råder total oenighet i den här frågan. På min sida har vi en betydande enighet i den här frågan.

Flexibiliteterna – det är verkligen viktigt att säga detta – ska öka utan att tumma på de övergripande målen och klimatmålen.

Sist gäller det PFAS. Jag vet vad jag tycker om PFAS, men jag visste inte riktigt vad vi gör i EU. Nu läser jag innantill. Vi går i täten för att fasa ut PFAS i hela EU. Det handlar om Kemikalieinspektionen plus myndigheter i fyra andra länder som tar fram ett förslag om detta för att försöka förbjuda all resterande användning av PFAS i EU.

Detta är naturligtvis viktigt, men det var ingenting som jag hade allra närmast i minnet just nu.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Tiden har runnit i väg lite grann, men vi ska försöka hinna med en andra omgång för de partier som har mer än en ledamot vid bordet. Jag ber ledamöterna och statsministern att hålla sig förhållandevis koncisa och to the point.

Anf. 15 JYTTE GUTELAND (S):

Herr ordförande! Även jag vill förstås säga att det är välkommet att vi har en så bred enighet om stödet till Ukraina och önskar lycka till i Linköping.

Med det sagt ska jag prioritera klimatet i min fråga. Sverige har länge varit ett föregångsland när det handlar om klimatarbetet. Vi har varit både tydliga och ambitiösa, men efter tre år med nuvarande regering har utsläppen ökat mer än på 15 år, och Sverige har tappat sin ledande position i EU.

Inför förhandlingarna om klimatmålen till 2040 har regeringen valt en otydlig linje som riskerar att bromsa klimatarbetet både i EU och i Sverige. Med otydlig menar vi att man å ena sidan säger sig stå bakom 90 procent och å andra sidan har enormt många invändningar och otydligheter när man argumenterar. Till exempel har klimatministern hävdat att en stor del ska göras genom artikel 6 som handlar om att utsläppsminskningar ska göras i tredjeland, utanför EU. Det är alltså inte utsläppsminskningar inom EU och Sverige i huvudsak som ska stå för dessa 90 procent.

Den andra otydligheten är när det största partiet i regeringsunderlaget i riksdagen gång på gång ifrågasätter klimatpolitiken, senast här i dag. Då handlar det om att det egentligen inte skulle vara viktigt med alla målen och heller inte enskilda direktiv, nu senast till exempel CBAM.

Den tredje otydligheten är när statsministern själv i sina inlägg hänvisar till att klimatpolitik *kan* vara en tillväxtmotor, rätt utformad, men sedan inte utvecklar det mer. Vad är det i dagens klimatpaket som i sådana fall inte är rätt utformat? Vi har ju en ambitiös klimatlagstiftning som vi borde leva upp till. Statsministern säger också att delar av det här är oacceptabelt, till exempel LULUCF. Det är ju ändå beslutad lagstiftning. Jag vill gärna att statsministern utvecklar vad det är som inte är rätt utformat.

På samma sätt är det besvärande när statsministern och övriga ministrar upprepat talar om acceptans hos befolkningarna. I vilka andra sammanhang talar vi på det sättet? En majoritet i befolkningarna vill ju tvärtom se en ambitiösare klimatpolitik; då skulle man ju kunna tala om acceptans snarare i den riktningen. Det är väldigt svårt att förstå. Vem accepterar till exempel att PFAS förgiftar naturen och hälsan? Vem accepterar en global uppvärmning som innebär att vi har 46 graders hetta under somrarna i flera av våra EU-länder? Det är oerhört problematiskt och någonting som absolut inte möter acceptans.

Det är inte bara vi socialdemokrater som tycker så här. Teknikföretagen skrev i en debattartikel i veckan att Europa nu mer än någonsin behöver en tydlig och förutsägbar klimatpolitik och uppmanar regeringen att ställa sig bakom en ambitionsnivå om minst 90 procents utsläppsminskning till 2040 jämfört med 1990.

Vi socialdemokrater vill därför fråga: Kommer statsministern att ta den ledande rollen i klimatarbetet och verka för att EU:s klimatmål till 2040 ska innebära en utsläppsminskning som handlar om 90–95 procent jämfört med 1990 och att detta är utsläppsminskningar inom unionen och Sverige, alltså inte med stora flexibiliteter utanför? Kommer statsministern att ha den starka linjen och ta den ledande rollen på mötet?

Anf. 16 JAN ERICSON (M):

Jag har ett litet medskick.

Det är väldigt glädjande att stödet till Ukraina är så starkt både politiskt och bland den svenska befolkningen. En förutsättning för att det här starka stödet ska finnas kvar är att det stöd som vi ger till Ukraina också når sina mottagare och inte försvinner på vägen.

Mycket av den kritik som har funnits i vissa länder till exempel i Östeuropa handlar just om rädslan för korruption och att de här stöden ska hamna på avvägar. Därför tycker jag att det är väldigt viktigt att ha med sig kunskapen om att den svenska Riksrevisionen har ett omfattande arbete för att stödja den ukrainska riksrevisionen i kampen mot korruption i Ukraina. Detta arbete gör man tillsammans med Europeiska revisionsrätten just för att bana väg för Ukraina att kunna närma sig EU och uppfylla de krav som EU ställer på Ukraina.

Jag är inte säker på att kunskapen om att det pågår ett väldigt omfattande arbete i Ukraina för att bekämpa korruption och för att stärka statsfinanserna finns vare sig i det svenska samhället eller bland EU:s medlemsstater. Den ukrainska riksrevisionen är väldigt väl ansedd i den här frågan. Den ukrainska riksrevisionen har också varit i Stockholm och träffat våra företrädare, och det här arbetet utvecklas ganska snabbt. Sverige finns också på plats i Moldavien och stöttar den moldaviska riksrevisionen på samma sätt, och även där är Sverige engagerat med stöd.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att vi alla har med oss den här frågan i dessa diskussioner. Det pågår ganska mycket arbete på området – kanske statsministern kan ta upp detta med vissa trilsande ledare i Östeuropa.

Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Jag tackar för medskicken av olika slag.

När det gäller klimatpolitiken är Sverige ett ledande exportindustriland och ett ledande land för internationell klimatpolitik. Dessa två saker måste gå att förena. Om vi släpper den idén gräver vi vår egen ekonomiska grav och slutar att vara ett internationellt föredöme för alla de länder som också vill bygga välbästand och konkurrenskraft. Jag kan inte begripa hur det kan vara så svårt att förstå detta.

Dessutom är det mycket osanningar. Vi fortsätter alltså att minska utsläppen i Sverige. Nästa år, 2026, kommer utsläppen att vara lägre än 2022. Var de katastrofalt dåliga 2022 under socialdemokratisk ledning? Svaret måste ju i så fall vara ja. Nu är de lägre, och de kommer att bli lägre 2026 än 2022.

Vi står upp för 90-procentsmålet till 2040. Jag var entydig på den punkten. Det kommer att finnas länder som vill riva upp detta; det är ingen tvekan om det. Men vi står upp för detta. Det kräver också flexibilitet, acceptans och trovärdighet i själva genomförandet. Motsätter sig Socialdemokraterna det? Är det så vi ska läsa det?

När det gäller acceptans ska jag be att få ta två exempel. Det fanns inte acceptans i Sverige för ett dieselpris på 28 kronor per liter. Vill Socialdemokraterna komma tillbaka dit?

I Sverige finns det inte någon acceptans för att offra svenskt skogsbruk för att EU vill använda det för gemensam klimatpolitik. Socialdemokraterna är extremt otydliga på den här punkten. Om vi nu ska ge vika i den frågan och säga att vi ger upp det svenska skogsbruket, då intar vi, såvitt jag vet, en ny ståndpunkt. Det tror jag att Sveriges skogsägare vill veta. Och om ni har den ståndpunkten, varför lever ni då inte upp till de 70 miljoner koldioxidton som det skulle kräva för att leva upp till detta?

Ni är klimatpolitikens posörer som intar alla ståndpunkter samtidigt för att dölja den totala oenigheten på den vänstra sidan i klimatpolitiken.

Herr ordförande! Inte heller detta kommer vi att diskutera i klimatdelen av Europeiska rådet. Men jag tycker att det är värt att säga det här på mötet: Sverige kommer att tala med en stabil röst, och jag känner ett mycket brett stöd för den politiken i Sveriges riksdag.

Allra sist: De som nu allra bäst lever upp till sina klimatmål är inte de länder som är bäst på klimat utan de länder som fått lägst beting att leva upp till. Titta bara på listan över länder som tydligt lever upp till dem, de som tydligt inte lever upp till dem och de som har problem att leva upp till dem! Det är inte de länder som har kommit längst som får bäst betyg i den listan.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för det! Eventuella frågor får anses vara retoriska då det inte finns möjlighet till fler inlägg.

Det finns inga anmälda avvikande ståndpunkter.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi önskar lycka till inte bara vid rådet utan också i Linköping senare i dag! Krya på sig!

Innehållsförteckning

§ 1 Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 4 MATILDA ERNKRANS (S)	6
Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD)	8
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	10
Anf. 7 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	11
Anf. 8 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	12
Anf. 9 ANNA LASSES (C).....	16
Anf. 10 YUSUF AYDIN (KD)	17
Anf. 11 REBECKA LE MOINE (MP).....	18
Anf. 12 ELIN NILSSON (L).....	20
Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	20
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 15 JYTTE GUTELAND (S)	23
Anf. 16 JAN ERICSON (M)	23
Anf. 17 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	24
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	25